Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2019-09-11

RS 2019-0283

Regionstyrelsen

Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) om att införa digitala hälsosamtal i primärvården

Föredragande regionråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) har till regionfullmäktige lämnat in en motion i vilken de föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att inleda ett pilotprojekt med digitala hälsosamtal på ett antal husläkarmottagningar inom Region Stockholm.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) anses besvarad med hänvisning till regionrådsberedningens motivering.

Regionrådsberedningens motivering

Alla människor ska ha möjlighet till en god hälsa. Därför är arbetet med en förbättrad folkhälsa en prioriterad fråga för regionen. Folkhälsan i regionen är generellt är god, med ser tyvärr olika ut i olika delar av regionen och inom olika grupper. En viktig del i att möjliggöra en god hälsa för alla är hälsofrämjande och förebyggande insatser av vårdverksamheterna. Det är också särskilt viktigt att insatserna når den patientgrupp med störst behov för att skapa en mer jämlik vård.

Region Stockholms invånare ska kunna kontakta vården både fysiskt och digitalt. Därför fortsätter arbetet med att skapa fler och enklare kontaktvägar för både tidsbokning och vårdmöten. Alltifrån fysiska besök, e-tjänster, telefon och videobesök ska ses som naturliga delar av vårdutbudet. Det ska vara obligatoriskt för vårdgivare i regionen att erbjuda ett basutbud av e-tjänster för att digital kontakt alltid ska kunna vara ett alternativ för patienterna. Målet under 2019 är att majoriteten av Stockholmsregionens vårdcentraler ska erbjuda digitala vårdmöten.

Redan idag pågår utveckling av flera digitala verktyg inom området hälsofrämjande insatser med fokus på hälsosamma levnadsvanor. Några av dessa beskrivs i hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande. Utöver detta utvecklingsarbete antog regionen tidigare i år en primärvårdsstrategi där ett av fokusområdena är just att ställa om till en mer förebyggande, hälsofrämjande och sammanhållen nära vård med invånaren som medskapare. Ytterligare ett fokusområde är att skapa förutsättningar för att realisera de möjligheter en systematisk digitalisering ger.

Att möta vården digitalt genom till exempel ett videosamtal är således redan idag möjligt och förvaltningen har även uppdraget att stimulera införandet av fler digitala tjänster. I arbetet med den antagna primärvårsstrategin ingår dessutom att stärka primärvårdens hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser.

Vidare arbetar hälso- och sjukvårdsnämnden med att ta fram en strategi för egenvården. Möjligheterna och förutsättningarna för egenvård behöver stärkas i vårdens alla delar och utvecklas för såväl kroniker som för dem som sällan är i behov av vård.

Arbetet med primärvårdsstrategin pågår och möjligtvis kan en modell för både fysiska och digitala hälsosamtal inklusive hälsoundersökning komma att undersökas. Valet av vilka preventiva insatser som ska genomföras i primärvården behöver dock alltid göras noga och prioriteras utifrån patientnytta och kostnadseffektivitet. En genomförandeplan med prioriterade åtgärder ska redovisas till hälso- och sjukvårdsnämnden senare i höst. Därmed anses motionen besvarad.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:3
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tjänsteutlåtande den 29 maj 2019

Irene Svenonius Anna Starbrink

Regionstyrelsen
Regionledningskontoret
Malin Örnjäger

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-07-29

RS 2019-0283

Regionstyrelsen

Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) om att införa digitala hälsosamtal i primärvården

Ärendebeskrivning
Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) har till regionfullmäktige lämnat in en motion i vilken de föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att inleda ett pilotprojekt med digitala hälsosamtal på ett antal husläkarmottagningar inom Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Regiondirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:3
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 18 juni 2019
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen tjänsteutlåtande den 29 maj 2019

Förslag till beslut
Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att besluta följande.

> Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Sammanfattning
Motionärerna föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inleda ett pilotprojekt på husläkarmottagningar där listade patienter kallas till digitala hälsosamtal.

För närvarande pågår flera utvecklingsprojekt vad gäller digitala verktyg som stöd inom primärvården. Det pågår även ett arbete med att utifrån primärvårdsstrategin ta fram en genomförandeplan med prioriterade åtgärder som ska redovisas till hälso- och sjukvårdsnämnden i november

2019. Regionledningskontoret anser mot bakgrund av ovan att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund
Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) föreslår i en motion att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att inleda ett pilotprojekt på ett antal husläkarmottagningar där listade patienter kallas till ett digitalt, alternativt fysiskt, hälsosamtal. Motionärerna föreslår också att pilotprojektet utvärderas i syfte att förbereda ett införande av hälsosamtal i större skala.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Överväganden
Motionärerna nämner flera exempel på andra regioner som redan erbjuder invånarna regelbundna hälsoundersökningar med individuella hälsosamtal, i viss utsträckning även digitalt. Ett liknande upplägg har inte prövats systematiskt i Region Stockholm. Akademiskt primärvårdscentrum (APC) vid SLSO genomför däremot för närvarande projektet "Hälsosamtal och vårdsamordnarfunktion för att upptäcka och förebygga psykisk ohälsa hos äldre". Projektet har pågått sedan januari 2019 och ska slutrapporteras i mars 2020. Projektet finansieras med statliga stimulansmedel som tilldelats hälso- och sjukvårdsnämnden inom ramen för regeringens strategi inom området psykisk hälsa 2016-2020.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har tidigare lämnat ett yttrande gällande motionen 2017:73 om digitala hälsokontroller från Petra Larsson (S) och Victor Harju (S). Regionfullmäktige har sedan dess i Mål och budget 2019 för Region Stockholm (LS 2017-1455) uppdragit åt hälso- och sjukvårdsnämnden att presentera en övergripande primärvårdsstrategi med mål för en stärkt primärvård. I budgeten fastställs att primärvården ska finnas nära och vara tillgänglig för alla länets invånare och primärvårdsstrategin ska därför analysera hur tillgängligheten till vårdcentral, BVC eller barn- och ungdomsmedicinsk mottagning ser ut. I juni beslutade hälso- och sjukvårdsnämnden att anta det förslag till mål och strategisk inriktning för primärvården 2019-2025 (HSN 2019-0945) som har tagits fram under våren. Samtidigt gavs hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att ta fram mått för måluppfyllelse och en genomförandeplan med prioriterade åtgärder som ska redovisas för hälso- och sjukvårdsnämnden senast den 26 november 2019.

Primärvårdsstrategin presenterar flera fokusområden varav ett är att ställa om till en mer förebyggande, hälsofrämjande och sammanhållen nära vård med invånaren som medskapare. Viljeriktningen innebär att en modell för

såväl fysiska som digitala hälsosamtal inklusive hälsoundersökning kan komma att undersökas. Hälso- och sjukvårdsnämnden framhåller dock i sitt yttrande att de preventiva insatser som ska genomföras i primärvården behöver prioriteras utifrån patientnytta och kostnadseffektivitet.

Övriga fokusområden som presenteras i primärvårdsstrategin är att:

- tillhandahålla en primärvård med hög upplevd och faktiskt tillgänglighet, medicinsk kvalitet, kontinuitet och förtroende som kontinuerligt förbättras utifrån invånarnas behov
- säkerställa effektiv resursanvändning, ändamålsenlig uppföljning och goda förutsättningar för vården att förbättra de medicinska resultaten för invånarna
- utveckla, behålla, attrahera och uppgiftsväxla rätt kompetenser efter både nuvarande och framtida behov
- skapa förutsättningar för att realisera de möjligheter en systematisk digitalisering ger.

Hälso- och sjukvårdsnämnden nämner i sitt yttrande andra exempel på utveckling av digitala verktyg inom området för hälsofrämjande insatser. Bland annat utreds möjligheten för Region Stockholm att ta del av Region Jönköpings digitala stöd för tobaksavväjning. Beroendecentrum och Karolinska institutet genomför tillsammans en studie där effektivitet av internetbehandling med KBT-stöd vid alkoholberoende undersöks och tolv vårdcentraler ingår i studien. Samtidigt utvecklas ett digitalt stöd för processen kring Fysisk aktivitet på recept (FaR) och pilot testas på en mottagning för primärvårdsrehabilitering.

Sammantaget pågår flera utvecklingsprojekt vad gäller digitala verktyg som stöd inom primärvården. Arbete pågår med att utifrån primärvårdsstrategin ta fram en genomförandeplan med syfte att bidra till framtidens hälso- och sjukvård och fullmäktiges beslutade inriktning för hälso- och sjukvården i Region Stockholm. Regionledningskontoret anser därför att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för ett sådant pilotprojekt som motionärerna föreslår beror på projektets omfattning vad gäller antal anslutna husläkarmottagningar samt projektets avgränsning i tid. Som jämförelse tilldelades projektet vid Akademiskt primärvårdscentrum ca två miljoner kronor för tiden januari-december 2019.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Karin Öhlander
Tf. stabschef

Beslutsexpediering:
Akt
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regiondirektörens stab

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2019-07-29

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ankom
Region Stockholm
2019 -02- 12
Dnr RS 2019-0283

MOTION

2019-02-12

2019:3

Motion av Talla Alkurdi (S) om att införa digitala hälsosamtal i primärvården

Hälsoklyftorna i Stockholmsregionen är mycket stora. Mellan olika delar av vår region kan medellivslängden skilja upp till 18 år. Det finns även tecken på att hälsoklyftorna har ökat de senaste åren.

Hälsosamtal på vårdcentralen är ett sätt genom vilken ohälsa och förekomsten av sjukdomar såsom cancer och hjärt- och kärlsjukdomar kan förebyggas. En ny studie i tidskriften British Medical Journal pekar på att införandet av hälsosamtal inom primärvården kan minska dödlighetsgraden markant. Studien visar att de personer som deltog i hälsosamtal i Habo kommun på 80-talet, hade 43 procents lägre dödlighetsgrad i jämförelse med rikssnittet när uppföljning gjordes ett kvarts sekel senare. Studien visar vidare att de som deltog i hälsosamtalen i mindre utsträckning rökte samt hade bättre kostvanor när uppföljningen gjordes. Bland deltagarna var hjärt- och kärlsjukdomar samt cancer även mindre förekommande. Liknande studier har även tidigare visat på positiva effekter av hälsosamtal.

Flera regioner, däribland Region Västerbotten, Region Västmanland och Region Östergötland, har redan infört regelbundna hälsoundersökningar med individuella hälsosamtal. Sedan 2017 har Västerbotten även påbörjat ett arbete med digitala hälsosamtal.

Vi menar att införandet av digitala hälsosamtal är helt i linje med den ambition som uttrycks i framtidens hälso- och sjukvårdsplan om att stärka det hälsofrämjande arbetet samt förtydliga primärvårdens roll som invånarnas nav i sjukvården. Införandet av hälsosamtal skulle inte endast ha ett stort värde för individen, dessutom skulle regionen på sikt kunna spara mycket resurser genom att förbygga ohälsa i befolkningen.

Vi anser att Region Stockholm bör inleda en pilotverksamhet där ett antal husläkarmottagningar ges i uppdrag att kalla sina listade patienter till regelbundna hälsosamtal. I likhet med Region Västerbotten kan listade patienter som under året fyller 40, 50 respektive 60 år kallas. Patienterna ska ges möjlighet att genomföra besöket fysiskt, eller digitalt via videosamtal i appen ”alltid öppet”, eller via

1177.se. Försöket bör sedan utvärderas för att kunna införas i större skala.

Med bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna regionfullmäktige besluta:

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden att inleda pilotförsök med digitala samt fysiska hälsosamtal för listade patienter på ett antal husläkarmottagningar inom regionen, samt utvärdera pilotförsöket för att förbereda ett införande av hälsosamtal i större skala.

Stockholm den 12 februari 2019

Talla Alkurdi (S)

Victor Harju (S)

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden

PROTOKOLLSUTDRAG
2019-06-18

§ 123
Yttrande över motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) om att införa digitala hälsosamtal i primärvården

HSN 2019-0765

Ärendebeskrivning
Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2019:3. I motionen föreslår Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) att en pilotverksamhet för digitala och fysiska hälsosamtal, för husläkarmottagningarnas listade patienter, ska inledas.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S)

Yrkanden
1. Ordföranden Anna Starbrink (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2. Talla Alkurdi (S) yrkar med instämmande av Jonas Lindberg (V) bifall till motionen.

Propositionsordning
Ordföranden Anna Starbrink (L) ställer proposition på förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandens yrkande.

Beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservation
Talla Alkurdi (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Jonas Lindberg (V) anmäler att V-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Expedieras till
Regionstyrelsen
Akten

Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Allmänmedicin och geriatrik
Ylvali Porander

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-05-29

HSN 2019-0765

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Yttrande över motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) om att införa digitala hälsosamtal i primärvården

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2019:3. I motionen föreslår Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S) att en pilotverksamhet för digitala och fysiska hälsosamtal, för husläkarmottagningarnas listade patienter, ska inledas.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Motion 2019:3 av Talla Alkurdi (S) och Victor Harju (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i folkhälsoberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till regionstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Nationellt finns erfarenhet av hälsosamtal som inkluderar hälsoundersökning vilka erbjuds en eller flera åldersgrupper i en befolkning. Det finns indikation på att dessa hälsosamtal har en positiv

långtidseffekt på hälsostatus i en befolkning, vilket nämns i motionen, men hälsosamtal inklusive hälsoundersökning har inte prövats systematiskt i Region Stockholm. Dock planerar Akademiskt primärvårdscentrum (APC) att genomföra ett projekt för att testa en modell för hälsosamtal med syfte att uppmärksamma psykisk ohälsa hos äldre personer inom ramen för vårdcentralernas äldremottagning.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tidigare lämnat ett yttrande gällande motionen 2017:73 om digitala hälsokontroller i SLL från Petra Larsson (S) och Victor Harju (S). Sedan motionen besvarades har hälso- och sjukvårdsförvaltningen fått i uppdrag att ta fram en primärvårdsstrategi, där ett av fokusområdena är primärvårdens hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Arbetet med primärvårdsstrategin pågår, och strukturen för det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet inom primärvården är under utveckling. Vilka preventiva insatser som ska genomföras i primärvården behöver prioriteras utifrån patientnytta och kostnadseffektivitet. Utifrån den viljeriktning som kommer att presenteras inom primärvårdsstrategin kan en modell för så väl fysiska som digitala hälsosamtal inklusive hälsoundersökning komma att undersökas.

Både regionalt och nationellt pågår utveckling av flera digitala verktyg inom området hälsofrämjande insatser med fokus på hälsosamma levnadsvanor. Regionen utreder för närvarande möjligheten att ta del av det digitala stöd i tobaksavvänjning som Region Jönköping tagit fram. Funktionen kommer att finnas tillgänglig på den nationella digitala stöd- och behandlingsplattformen (SoBen). En analys av befintliga behandlingsresultat kan ge ett bättre utgångsläge för beslut innan stödet används i regionen. Utöver detta finns möjligheten för invånare att få individuellt anpassat stöd med flera uppföljningstillfällen via telefon på Sluta-röka-linjen.

Vid riskbruk av alkohol finns det möjlighet till digitalt stöd i form av individuell chattfunktion, fördjupad bedömning av alkoholvanor, digitalt stöd i förändring av alkoholvanor samt möjlighet att ställa frågor direkt till rådgivare på Alkoholhjälpen. En studie pågår där effektivitet av internetbehandling med KBT-stöd vid alkoholberoende undersöks av Beroendecentrum och Karolinska institutet. Studien involverar tolv vårdcentraler i regionen.

Ett digitalt stöd för processen runt Fysisk aktivitet på recept (FaR) Fysisk aktivitet som behandling är under utveckling i regionen och pilot-testas för närvarande på en mottagning för primärvårdsrehabilitering. En större utvärdering av effekten av insatsen behöver planeras innan breddinförande.

Det digitala stödet kommer att tillgängliggöras för vårdgivare via stöd- och behandlingsplattformen (SoBen). Patienten får information om fysiska aktiviteter och verktyg för att sätta egna mål, svara på skalfrågor om motivation, planera, välja aktivitet samt göra en handlingsplan och sköta egenmonitorering av sin fysiska aktivitet.

Sammanfattningsvis föreslår förvaltningen att en översyn av möjligheten till hälsosamtal genomförs utifrån den viljeriktning som kommer att presenteras i Region Stockholms Primärvårdsstrategi.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget förväntas få oförändrade ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget förväntas få oförändrade konsekvenser för miljön.

Administrativa konsekvenser
Förslaget förväntas få oförändrade administrativa konsekvenser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-05-29